

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszámolások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Az egyetlen biztos dologról.

Korántsem a halálról beszélünk. Hi-
szen abban a közfelfogásban, hogy „csak
a halál biztos“ a filozófusokkal még
belé is köthetnénk azzal, hogy csak átalakul-
ás van, halál nincs, de ez a thema
egyáltalán most nem is aktuális.

Messze vagyunk november 21-től, ki
érne rá most velünk a halálról elmélkedni,
márcziusnak idusán, mikor köröskörül a
zajjal sürgő-forgó élet követeli mindnyá-
jónk éber figyelmét.

Mi az egyetlen biztos dolognak a
„holnapot“ ismerjük. A „holnap“
kérelhetlenül, vissza tarthatatlanul eljön,
mert el kell jönnie.

Ha ma szombat vagy csütörtök van,
biztos, hogy ennek a napnak a holnapja
sőt még a következő szombatok és csütör-
tökök is elkövetkeznek sorban az idők
végtelenségéig.

A nép nyelvén szálló igévé lett „ezer
hetes leány“ viruló, üde fiatal teremést
jelent; milyen sok embernek jut osztály-
részül három, sőt még négy ilyen ezer he-
tes idő tartam! Mennyi az ősz ember, mat-
róna minden városban!

Az időnek ezt az alig észrevehető el-
röpültét, bizonyos meg nem állítható tovább

haladását mindnyájan átéltük, és sok fáj-
dalmas perc, gyötrelmes nap, vagy kinos
évek elfolytával őszintén áldjuk az elvágta-
tó időt, a mely sebünket behegesztette, sok
emésztő lágunkat lelohasztotta, nem egy
várhozásainknak, vágyunknak meghozta
teljesülését. Hány olyan erős, lázas törek-
vésre buzdul az ember, a melyek közepette
hirtelen elesügged, belátva, hogy hiába
minden még az idők telje el nem követ-
kezik.

Az idő tehát a folyton meg-meg uj-
hodó holnap, akarva nem akarva elsuban,
vagy elviharzik felettünk; ez nem érde-
münk, mert nem tehetünk róla, sőt ugyan-
csak rápiritunk olyan ember társunkra, a
kik értelmi és erkölcsi fölény híján csak
ősz fűrtjeikre hivatkozva követelik
tisztelőtünket, értelmiségük elisme-
rését.

De nehogy úgy járjunk magunk is,
hogy észrevétlenül megöszüljünk s ekkor
halljuk meg az elkésett figyelmeztetést,
a korrall járó tapasztalásunkkal nem töröd-
tünk, nem okultunk, le nem higgadtunk s
nem csiszolódtunk méltányosakká
mások iránt s szerényekké
magunk iránt.

Épen ideje — azaz: soha sincsen

elég korán, de soha sem is késő — ma-
gunkba térni, életünket öntudatosá tenni,
azaz kenyér pályánk kifelé hatékonyságának
és a lelkünkre beható, sovárgott szorakozá-
soknak váltakozásába egy új elemet ve-
gyíteni: az összehasonlítás elme műn-
káját, a dolgok viszonyítását, fontolgatását,
észrevételeinknek az emlékezetbe megörzé-
sét s e részen aztán tapasztalatainknak
gyümölcsötztetését.

Az ember feje, mint mondani szokás,
nem káptalan, el lehetünk arra készülve,
hogy becses tapasztalataink gazdag aratá-
sában sok buza szem leesik, elveszítjük
visszahozhatatlanul; de legalább a mennyit
megmenthetünk, annyit örizzünk is meg
okos önzéssel a magunk javára és ama
emberi kötelességünk szempontjából, hogy
másoknak is használhassunk.

Még a szórakozásra szánt olvasmá-
nyokból is sokszor nagyon okulhat az em-
ber; de a ki már nem kiskorú: az való-
ban a saját méltóságának tar-
tozik azzal, hogy mentül gyakrabban
komoly olvasmányokkal foglalkozzék. Ez
bizton gazdagítja szebbé teszi az ember szel-
lemét, a jellemet is megedzi s minden-
esetre tiszteletet szerez az embernek.

Azért az ember még távol áll attól,

TÁRGYA.

Császárság az Oceánon.

Irta: Cholnoky Viktor.

Ezt a történetet a részeges Filypo Oman-
chich mondta el nekem finnei Stranga egyik
piszkos oszteriájában, a nyolczadik pohár grogg
után. Övé a felelősség érte, ha nem igaz.

. . . . Háromszor rettenetesen pofonvágtak,
a vitorlavászon kabátomat végig hasították, azután
odacipelték a kapitány elé, aki nyugodtan bagó-
zott egy kölélesomón ülve.

— Ez a fickó jegy nélkül szökött fel a ha-
jóra. Mit csináljunk vele?

— Hm — szólt a kapitány, s nagyot pököt-
értesz-e a vitorlához?

Elképzelheti az ur, hogy azt mondtam:
igen. Azonnal próbára tettek és mikor kiderült,
hogy nem tudom mi a különbség a szuperkargó,
meg a baktord-lámpás között, megint a kapitány
elé vonszoltak.

— Hasznavehetetlen vagy fickó! legköze-
lebb kitesznek, szólt ez és ismét nagyot köpött
mintegy ítélete pecsétlésre.

A „legközelebb“ a Camorthela szigetesoport
egy kis kozallzátonya volt, mert három hélig fel-
fedezetlenül bujkáltam a hajófenekén a petróleu-
mos hordók között. A szigetesoport a nevet at-
tól a portugál martalócvezértől kapta, aki felfe-
dezte. Adtak egy puskát, hozzá port meg ólmot,

valami kevés élelmi-zert és ott hagytak a szige-
ten. Csodálatos fészkek voltak.

— Őszesen valami kilenczven ember lakta,
feliben portugálok, feliben pedig valami angol-ma-
láji keverék faj. A portugálok mind rokonok vol-
tak, közös ősanjuk egy markotányosné volt; apai
részről alighanem tarkább volt a családja. Hanem
annyi bizonyos, hogy csodálatosan esendes békés
emberek voltak. A közigazgatást és igazságszolgá-
latást valami Alvár nevű vén ember végezte köz-
tük pátriárka módjára. Adóról terhekről szó sem
volt, csupán a dohánytermésök feleslegét adták át
minden évben az urasági jog elismeréséül annak
a portugál hadihajónak, mely a passzát-szelek
multán jött felejük.

Mondom Signore, nagyon megelégedett em-
berek valának. Én a puskám révén mindjárt kez-
detben bizonyos tekintélyre tettem szert köztük. Ta-
pasztaltam, hogy az angolok vannak többségben és
igyekeztem azoknak jóindulatát megnyerni. Sok
homályos estén ültem velük egy terebélyes poin-
settiák árnyékában, csepegtetve beléjük az ó-an-
gol erényeket, melyeket a sötét maláji vér kezdet
elhomályosítani. Beszéltem Hódító Vilmaról, a
magna kartárról s az angolszászfaj monarkisztikus
értelméről. Viszont sötét színekben ecseteltem az
ibér-népek kegyetlenségét, zsarnoki voltát. Hiszen
tudja sennor, Alba hercege, inkvisció, Arbauer,
kegyetlen Péter stb. Lasanként az én népem
kezdett dühös lenni; nyomasztóan érezték a por-
tugal jármot.

Ekkor elővettem az öregágyut. Az angolok
látható feje valami Skyrme nevű óriás volt. En-

nek azt ígértem, hogy a leányt császárnévé te-
szem, őt magát pedig miniszter elnökké ha segít
a tervem kivételében. Rögtön ráírt mindenre s
ezzel kész volt az államesiny. Egy esomó angol-
lal beállítottam Alvárhoz, csinos beszédben tud-
tára adtam, hogy vége van zsarnoki uralmának,
a portugál zászlót földhözvágtuk, Alvár elképedt,
engem felemeltek, én beleütöttem a fejem a
mestergerendába s ezzel ki voltam kiáltva Ca-
morthala császárnéjának. Este fényes lakomát tar-
tottunk, ezen kibékítettük a portugálokat, aztán
hozzaláltam az új rend megalkotásához.

Skyrme lett miniszterelnök, Fergusson pénzü-
gyminiszter, Carvalho a közmunkák minisztere.
Rendeztem a pénzügyeket is. Aprópénzüli nyerster-
mények szolgáltak, bankjegyeknek pedig nadrag
szijamat aprítottam fel. Ilyen nem volt több a
szigeten, bankjegyeim tehát hamisíthatlanok voltak.
Végre a haditengerészetet is lábra állítottam, ki-
tataroztatva a szigeten levő két dereglyét. Megal-
koltam a nemesi címeket és szerveztem az állan-
dó hadsereget. Lett harminczkét tábornokom és
nyolcz törzstisztem ezek közül öt címzetes tábor-
nok. Az arzenál igazgatója szintén Skyrme lett,
amennyiben rábízam a puskám őrzését. Alattva-
lőimmal az első surlódásom az adók miatt volt.
Senkisem akart fizetni, de ezen hamar túl adtam
magam, mert tulajdonképen semmi szükségem
sem volt adóra. Komolyabb zavarokat okozott az
ugynevezett admirális kérdése. Moravedi hercege,
az aridámlis, egy nap azzal a panasszal jött hoz-
zám, hogy Guayac őrgófja és Copaiva báró nem
akarnak evezni, ő maga pedig mint a tengeri

hogy „könyv moly“ legyen a milyen csak kivétel képen akad.

Még azis, a ki talán nagy hévvel fog az élet e komoly oldalához, egy kis jó akarattal mindig kiviheti minden dologból a „szívet“ megillető részt, hogy kedélye üde maradjon, az öröme és nemes fájdalomra egyaránt fogékonyan.

Hiszen azt nem másíthatjuk meg, hogy Isten képere vagyunk teremtve, hogy lelki és szellemi életünk van. Ezt a szellemet igenis eldurvithatjuk, elkorcsosíthatjuk a vele nem törődés által, de ez természet ellenes dolog és azért keservesen megbosszulja magát.

Miért ne meneküljünk ettől a rossztól, mikor oly kevés fáradságba kerül megszoknunk a megfontolást, a boldogulásra vezető okosságot? a hozzá való anyagot: a tapasztalást meghozza minden nap, minden holnap — ez biztos.

Márczius 15-én végbement hazafias ünnepekről.

Külső ünnepély.

Abony közönsége hazafias lelkesedéssel ülte meg a szabadság napjának 52-ik évfordulóját. A metsző szél, mely végig sivitott utcáinkon, mintha a honszeretet idealismusának lelkét hordta volna szét gyors szárnyain, hogy megszállja a kebleket s ezeket számláló hazafiasan együttérző közönséget gyűjtsön a piacztéren felállított szöszék köré. A honszeretet gyönyörűség csillaga ragyogott az összes szereplők és a megjelent közönség homlokán s a felhők alól kibukkant nap sugarai csókolgatták a lengő trikolorok bájosan összhangzó színeit. A zászlók alatt felvonuló egyletek s nagy csoportokban összeverődött nép hullámlása impozáns panorámát alkotott és szokatlan élénkséggel töltötte be Abony tágas piacztát.

Felujult mindenki szívében a hazafias tüntetésben annak a nevezetes nagy nap-

haderő feje nem teheti ezt. Nagynehezen békítettem ki őket.

Hjah haj! Ne kérdezze mynhaer, hogy mi töltötte be végzetemet, hanem gondoljon a költő szavára: Minden nagy katasztrófának az okozója a szív! Skyrma igen gyakran zaklatott, hogy mikor veszem el leányát és miután neki megváltottam, hogy néhány hét óta morgantikus uton nőmmé tettem főpostamesterem leányát, a régen forrongó elégedetlenség nyílt lázadásban tört ki. Ismét két pártra osztott a sziget lakossága, de természetesen a portugalok most az én oldalamon valának. Skyrma volt az angolok vezére és hatalmas szövetséggé alakult ellenem, Menekülésem lehetetlen volt, mert a hajók is az ő táborában vala. Mézes heteim mámorában az arzenálról is megfeledkeztem.

Egy reggel fenyegető csoport jelent meg palotám ablakai alatt. A hü portugalok legnagyobb része jónak látta elbujni, csak néhányan várakoztak reám a palota előtt, azok, kik feltétlenül megbíztak államférfini ügyességemben. Skyrma az arzenál boldogabb végével szétkergette mellőlem a roylista ifjúságot, a esővét pedig mellemmek szegve, bekergetett palotámba. Szorongva vártam, hogy mi lesz. Kitekintettem az ablakon és ekkor vettem észre, hogy a dohányszedő portugal halyó dereglyéje közeledik a parthoz. Azonnal kifeszítettem residenciám hátsó falából egy deszkát, és kimenekülvén a barátságos nagyhatalom védelme alá helyezkedtem. Ezzel bevégződött, császárságom története a portugal hajó ide hozott Fiumébe. . . Hogy a szigeten mi történt azt már nem tudom.

nak emléke, mely 48-ban, márczius 15-én Magyarország alkotmányos újjáalakulásának létét köszönheti. A hazafias kegyelet Veszta tüze magasabb lánggal égett a szívekben, midőn Kováts Béla vezetése alatt működő iparos dalárda precizitással adta elő a programmban felvett négy szép hazafias dalt, midőn Dobozy Kálmán ismert stentori hangjával kitünően szavalta el a Talpra magyart, midőn Lehoczki Joachim szép igyekezettel s közmegelegedésre adta elő Ábrányi E. „Márczius 15“ című költeményét.

Az ünnepély fénypontját, Gulner Gyula szeretett orszgy. képviselőnk remek alkalmi beszéde képezte. A romboló kórnyügeből phönixként megújulva, szellemi pompájának egész teljével állt előttünk Abonynak és a törvényhozásnak büszkesége. Lángoló honszerelme sajgó sebének fájdalmát, hogy a 48-as fenkölt eszméknek kórnyügelését, mint a hazafiságnak lánglelkű sáfárja örízze, ébresztgesse s a lankadtságtól megóvja, gyújtó szavaival hévre gerjessze. Félóraig tartó alkalmi beszéd klaszicizálásával lebilincselte mindnyájunk figyelmét, visszavarázsolta képzeletünket abba a forrongó időbe, amikor Pest utcáin 48 márczius 15-én Petöfi, Jókai, Vasvári lelkesítő vezér férfiak apostolkodásával az őket követő ifjak és a nép tüntetéseivel kivívták a hazakivánságát.

Az nekünk Gulner ma, ami 48-ban a pesti népnek Jókai, Petöfi volt.

Meggyőzött bennünket arról, hogy amit ama történelmi nevezetességű nagy férfiak kivívtak, — honszerelmének fővágya azokat megörízni és ébren tartani.

Leikes hálaival kell tehát megemlékeznünk szeretett képviselőnk önzetlen törekvéseiért s azért az önfeláldozó közreműködéseért, melylyel márczius idusának ünnepét, hazafias értelemben, a tökély legmagasabb fokára emelte.

A remek beszédet egész terjedelmében itt közöljük:

Tisztelt ünneplő közönség!

Hosszu súlyos betegség után, a midőn először van alkalmam a m. t. ünneplő közönség előtt megjelenni, e feletti örömemnek kifejezése mellett egy bocsánat kéréssel kell kezdenem, azzal t. i. hogy egészségi állapotom szigora korlátokat von nekem arra nézve, hogy hosszabb beszédet tartani a szabad ég alatt nem bírok s ezért is beszédemnek esetleges fogyatékosága miatt kegyes elnézésüket előre is kikérem.

Mélyen tisztelt közönség!

Ma van márczius 15-ike, 52-ik évfordulója annak a nagy és emlékeztető márczius 15-nek, a midőn hosszú időknek kitartó munkája és keserves küzdelme ezelt ért a nemzet alkotmányos szabadságának kivívásában, szellem óriásoknak bajvívása a népszabadság és jogegyenlőség ellenségeivel élükön a legnagyobb Kossuth Lajossal meghozta akkor a nemzetnek a győzelem pálmáját.

Szabad föld a jobbágyi kötelék helyett, jogegyenlőség a privilegiumok helyett, szabad sajtó a censura békői helyett, egyenlő teherviselés a kiváltságok helyett, népképviselő a rendi alkotmány helyett és felelős kormányzat a felelőség nélküli igazgatás helyett mind e napnak emlékéhez fűződik s innét van az, hogy e napnak fénye ragyogása idők múltán nem hogy fogyna, nem hogy homályosodnék, de mert az akkori vívmányok a nemzet testének egészséges vérkeringéséhez feltétlenül szükségesek. E nagy napnak emléke nőttön nő és tisztultan emelkedik a magasba az egymást felváltó nemzedékek érületében.

És hogyan is ne emelkednék? hiszen ekkor adatott vissza a nemzet önmagának, saját sorsa saját kezébe ekkor lett letéve. A népképviselő útján birtokába jutott mindazon eszközöknek, a melyek a nemzet haladásának szempontjából szükségesek voltak, a kormány pedig, mely nem egyebb,

mint a hatalom letéteményese, csak felelőség mellett vezetheti a hatalmat.

A jobbágy felszabadult, nem másért és másnak érdekében hullott ezentul verejtéke a föld göröngyére, hanem önmagáért és családjáért, kifejthette egyéni tevékenységét, szorgalmát, tudását, munkájának gyümölese pedig az övé maradt.

A kiváltságok megszűntek, törvény előtt egyenlő édes gyermeke lett a hazának minden honpolgára: erős és gyenge, gazdag és szegény, vallás és nemzetiség különbség nélkül.

Felszabadult a sajtó és lehetővé vált, hogy akinek Isten képességet és tudást adott, hasznossá, közkinésé tehetette agyának termékenyítő gondolatait, felelőség mellett, de korlát nélkül, szabadon és nem lenyügözve többé a censura bilincsei által.

Kimondatott az egyenlő teherviselés kötelessége, mely képessé tette a nemzetet nagy és neizeti irányu alkotások által jövőjét biztos alapokra fektetni s megszerezni mindazon eszközöket, a melyek egy nemzet haladásának, biztonságának és nagyságának feltételeit képezik.

Ezen nap előtt, itt nem volt egy egységes politikai nemzet, a népnek milliói kívül álltak az alkotmány sünczain s a közéletnek jó formán csak terheit érezték, el lehetne mondani, hogy e napon történt meg a másodszori honalapítás, a midőn százezrek helyett millióknak lett Árpád földje igazán hazájává és százezrek helyett millióknak esze, szíve, munkája és karja lett egyszerre biztosítva a hazának!

Örömben uszott az egész nemzet, mint nagy esaták diadalának mámor ünnepén, mert érezte szívének egész erejével mindenki, hogy részesévé vált a nagy nemzeti testnek, a melyért dolgozni, fáradozni, munkálkodni, áldozni s ha kell meghalni is, ezentul nem csak kötelessége, de joga is lesz.

De e mámor s fájdalom nem tarthatott sokáig, — csakhamar sötét felhők jelentek a láthatáron, a melyek vészt jóslólag jelentettek be, hogy a márczius 15-én megszületett alkotmányos szabadságnak még a vérkeresztsegen is keresztül kell mennie.

Jellasiék árulása és a félrevezetett nemzeti-ségek felkelése meg kellett, hogy győzzék a nemzetet, miszerint elvesz szabadsága, elvesz alkotmánya, ha véráldozatok árán fegyverrel kezében meg nem védelmezi igazságait.

A békés munka helyett az önvédelmi harczot kellett választani, az ekéből kardot kellett kovásolni, ha csak a nemzet nem akarhatta, hogy megfosszák jogaitól, önállóságától, szabadságától.

És hát ezt választotta.

Hajdanában, midőn a nemzet veszélyben forgott, körülhordozták a véres kardot; most Kossuth Lajos szava helyettesítette ezt, a nemzetgyűlés egyhangulag megszavazta a kétszáz ezer honvédet az önvédelmi harczra s megindult a titáni küzdelem, a melyhez hasonlót kevés nemzet irt be elhullott vérével történetének lapjaira.

Csoda történet! A lenézett, semmibe sem vett magyar nemzet ujonez hadserege győzelemről győzelemre ment a régi híressé vált armádia felett.

A nagy világ e harczokból ismerte meg a magyart, megismerte, megcsodálta és elismerte róla, hogy a mely nemzetnek fiai hazájuk önállóságáért, jogaiért, alkotmányáért és a népszabadságért így tudnak meghalni, mint meghaltak azok a névtelen felistenek, annak a nemzetnek joga is van ahhoz, hogy önmagáért és önmagának éljen. És még is elbukott a legszentebb ügy, az önvédelmi harcz leveretett.

Nem egyéni vélemény, de a történelem igazsága, hogy két nagyhatalomnak egyesített ereje volt szükséges ahhoz, miszerint az igazait védő orosz lány kezéből kicsavarják a kardot s reá tegyék a fejszét annak a fának a gyökerére, a melyet a király és nemzet együttes akarata 1848-nak márcziusában elültetett.

Jött azután egy korszak, a melyről beszélni nem akarok, az elnyomatásnak sötét korszaka, a melyben a hatalomnak minden törekvése abban összpontosult, hogy kiírta a nemzet lelkéből a ragaszkodást a 48-iki márczius 15-nek emlékéhez fűzött vívmányokhoz. — 12 évig tartott e kísérlet e megpróbáltatás, de mind hiába, azt hitték, hogy a nap nincsen az égen, ha nem látják, pedig a nap nem szűnik meg létezni, ha felhővel van is eltakarva arczata s midőn a politikai viszonyok ugy alakultak, hogy részben Magyarország passivitása folytán is a monarchia azon szervezésben tovább fenttartható nem volt, meg kellett indítani a békeltetésnek és kiegyezésnek munkáját — és

ekkor ismét mi volt a nemzet erősségének vára, semmi más, mint a 48-ik alkotmány, mint azok a vívmányok, a melyek márczius 15-nek emlékéhez vannak kapcsolva.

Ez azon kiapadhatatlan ős forrás, a melyhez jogot és erőt meríteni járnak s a mely ha a politikai viszonyok következtében formáiban változást szenvedett is, ma is alapját, fundamentumát képezi összes állami szervezetünknek, alkotmányunknak és alkotmányos szabadságunknak.

Ezért nagy nap ez nekünk, ezért ünnep ez nekünk, ezért rakunk oltárt e napon, a melyen meggyújtjuk az emlékezés fáklyájával a hazaszeretnek tüzét hála adó áldozat gyanánt mindazokért, akik ama 52 év előtt megszerzett jogokért éltek vagy meghaltak.

De ennek a napnak megünneplése köteleseket is ró reánk.

Hütlenség és érdemtelenség lennénk a 48-iki márczius 15-éhez és annak vívmányaira, ha meg nem értenénk és nem követnénk azon szellemet, a mely annak létet adott.

Hazaszeretet, mely mindent feláldoz a hazáért, de a hazát semmiért sem, mely tud tűrni, szenvedni s ha kell meghalni is a hazáért;

ember és felebaráti szeretet, a mely testvéreként tekint minden ember társára s nem abban találja gyönyörét, hogy felebarátjának bánatot, fájdalmat vagy kárt okozzon, hanem abban, hogy az élet nehéz viszonyai között annak segítségére siessen;

vallásosság és vallási türelem, mely Istent hisz és Istenben bíz, ragaszkodik vallásához, de nem tekinti ellenségének azon embertársát, aki más vallás tanítása szerint imádja Istenét;

jog és törvénytisztelet, mely elismeri másnak jogát, egyúttal elismeri, hogy az emberiségnek államok szerint alakult szervezetében, szükségük van törvényekre, melyek ha az egyéni szabadságot korlátozzák is, a társadalom békés együttélésének egyedüli feltételét képezik.

Muókasság és munka szeretet, amely át van hatva azon tudattól, hogy a munka nemesít és becsületet szerez, át van hatva azon tudattól, hogy az egyének munkája nem csak saját magának és hozzátartozóinak létfenntartásához szükséges, de a legesekélyebb munka eredménye is részese a nemzeti köztalálommal és hozzájárul ahhoz, hogy a nemzet erős, hatalmas és önálló legyen.

Szabadság szeretet, mely nem fájul szabadságára és nem csak saját szabadságára féltékeny, de átérzi, hogy a szabadság közkinés, amelylyel visszaél, vagy amelytől embertársát megfosztani erkölcsi vezeklés nélkül nem lehet.

Fajunknak, a magyar fajnak szeretete, mely nem azt teszi, hogy más nemzetiségű embert, — ha megérdemli — ne becüljünk meg, de teszi azt, hogy fajunknak nyelvben és érzelmben való erősítésére törekedjünk, s lelkünket, szívünket hassa át azon gondolat és érzés, hogy ennek a hazának úgy mint a magyarok hazájának kell fennmaradnia.

Ez az a szellem t. ünneplő közönség, mely a 48-iki vívmányokat megteremtette. Csak haza szeretet, ember és felebaráti szeretet, vallásosság és vallási türelem, jog és törvény tiszteltet, munkásság és munka szeretet, szabadságunknak és fajunknak szeretete, hozhatta létre azon nagy alkotásokat, amelyeket ma ünnepeünk, és én hozzá teszem hogy emez alkotások csak akkor tarthatják fenn magukat, ha azt a szellemet amely azokat létre hozta féltékenyen megőrizzük s érintetlenül át fogjuk adni az utánunk következő nemzedéknek is.

Csak ha így cselekszünk, leszünk hívek a 48-iki vívmányokhoz, csak ha így cselekszünk ünnepejük meg méltóképen a márczius 15-ét.

Bezárul beszédemet ezzel a rövid, de örök imádsággal „éljen a hazal”

A Szózat eléneklésével szétoszlott a lelkesült közönség, hogy résztvegyen az egyesület által rendezett hazafias estélyeken. V. I.

Egyleteink ünnepei.

A Polgári körben 80 terítékű banketi volt márczius 15-én, melyen Gulner Gyula képviselőnk is megjelent.

Az első fogásnál Komáromy József, a kör elnöke emelt szót a hagyományos ezüst serleggel, — melyet márczius 15-ének 50 éves évfordulója alkalmával csináltatott a kör — köszöntötte fel a kör tagjait, valamint annak vendégeit s különösen az ünnepi szónokot Gulner Gyula képviselőt.

Utánna Veverán István tanító igen szép

hosszabb beszéddel emlékezett meg márczius 15-ének történetéről. Nagy hatással és nagy szónoki hévvel elmondott beszéde végén ugyancsak szeretett képviselőnkre üritett poharat.

Mélyre, a lelkekig ható szónoklat következett ezután, melyet a nagyon szeretett képviselő mondott a polgári kör jövőjére és tagjaira, tanítva egyúttal ama köteleseket, melyeket a kör tagjainak mindig szemeik előtt kell tartaniok.

Temesközy Gerzson szerkesztő a sajtó és a közönség nevében mondott meleg köszönetet a mai ünnepélyen közreműködött tényezőknél.

Rudnyánszky László a képviselőt éltette, megemlékezvén arról, hogy ő mint kis fiu gyönyörködött Gulner képviselő magas szárnyalású beszédein a megye gyűléseken.

Közkívánatra Hirling h. plebános ismét Gulnert éltette szép beszédben.

Most következett Gulyás Mihály szónoklata, melyet már az előző ünnepélyekről némileg ismerünk. Nagy derűtséget keltett a következő része a beszédnek: „48-ban teremtett az Isten olyan embert, aki eltörölte a jobbágyt, 1900-ban teremtett az Isten olyant, aki eltörölte az adót!”

Hát az bizony nem ártana édes Mihály bátyáink!

Máthé József Gulner egészségére üritett poharat.

A remek beszédnek mint a képe volt az utolsó beszéd, melyet Gulner mondott bucsús képen a hazára. Perczekig annak hatása alatt az ünneplő közönség lelkesen éltette a távozó melyen tisztelt és szeretett képviselőjét.

Ugy 10 óra után aztán többed magával Goldschmid Lipót vendégszerelő házában jelent meg képviselőnk.

Onnét a munkás-egyletet látogatta meg, innét pedig a róm. kath. olvasó-egyletet.

Itt Király János közgyám, mint az egylet elnöke üdvözölte a képviselőt; beszédeben politikai vonatkozású dolgokat is érintett, nevezetesen azzal, midőn az egyházpolitikai törvények revíziójára s különösen arra kérte a képviselőt, hogy a felekezetenkívüliségre vonatkozó részének törlése iránt munkáljon közre.

Feszült figyelemmel hallgatta a közönség a frappans feleletet s minden irányban megnyugvást és élénk tetszést keltett a remek beszédnek különösen ama része, melyben kijelentette a képviselő, hogy az egyházpolitikai törvények, mint a szabad fejlődés egyik hatalmas vívmánya és alapja el nem törölhetők, mert ez visszafejlődést jelentene. Azonban a felekezetenkívüliségnek ő is ellensége s megígérte, hogy ennek a megváltoztatására igenis törekedni fog.

Innét a függetlenségi 48-as körbe kísértük képviselőnk, hol azonban alig 4—5 tag volt már jelen, honnét aztán a népkörbe tért be. Itt roppant népes tánczvigalom volt, úgy hogy csak nagy nehezen lehetett egy kis helyet szorítani a képviselő urnak és kíséretének. Itt is az elnök üdvözölte őt, mire a képviselő ur válaszolt, a kör tagjait éltette s Feke Mihályné egy kis magyaros oszonnával forgalódott a vendégek körül, minek szíves elköltése, még egy rövid táncz után, melyben egy bátor kis leány felkérése folytán a képviselő ur is részt vett — az ipartestületbe vonultunk, hol lelkes éljenzések között foglaltunk helyet a báliasan feldiszipelt teremben. Itt Király Ferencz testületi titkár mondott rövid üdvözlő beszédet, mire a képviselő tartott hosszabb szónoklatot, vázolván az ipar fejlesztésére vonatkozó közkívánalmakat s tevékenységet, melyet maguknak az iparosoknak is kell teljesíteniök, ha boldogulást akarnak elérni. Majd Papp Péter iparhatósági biztos éltette a szeretett képviselőt és Hirling János h. plebánost, mint a mai nap kiváló szónokait.

Végül Király Ferencz éltette Lukács Gyulát, mint a híres turini 100-as küldöttség egyik tagját. Mire Lukács Gyula válaszolt érzés teljes hangon emlékezett meg Kossuth Lajossal való találkozásáról.

Egy félórás kedélyes beszélgetés után nyugalomra kísértük — bizonyára már fáradt képviselőnk, bucsut véve tőle az uri lak kapujában ama felejthetetlen emlékekkel s felemelő érzésekkel, melyeket társaságunkban és fáradságos körútjában mindnyájónk lelkében hagyott.

T. G.

Gulner Gyula.

A napi lapok azt rebesgetik, de sőt vannak olyanok is, akik biztosan állítják, hogy Gulner Gyula rövid időn belügi államtitkárrá lesz kinevezve.

Nem keressük, nem teszegetjük, hogy mi az oka, hogy már eddig is ki nem lett nevezve, holott erre az állásra hivatottabbat nem ismerünk.

Az érdem jutalmat vár, s minél később jön meg a jutalom: annál nagyobb annak az értéke, mert a jutalmazó mintegy bocsánatot kérve nyújtva azt, hogy előbb nem tehetett

. . . . De mért beszélünk mi érdemről, jutalomról?

Nem az érdem itt a mozgató erő, hanem a szükség. Nem jutalom lesz az Gulner Gyulának, hanem nagy felelősséggel járó terhes munka.

Rá van a közügy szorulva Gulner tehetségére, munkaerejére.

Ez az igaz, ez az elvitázhatatlan tény ez a mozgató erő.

Belügyminiszter nincs; tehát annál nagyobb teher nehezedik az államtitkár vállaira.

Igen ám, de most hányiszorta terbessebb lesz a belügyi államtitkár állása, midőn a közigazgatás rendezése küszöbön van.

Ide kell hát az erő, a tehetség, a képesség, a helyes ítélő képesség, — itt kell az ember a gátra.

Korai volna g y ö z e l m e t kiáltanunk.

Most csak jelezni akartuk, hogy a mit oly régen rebesgettek: valahára sikerülni fog, hogy t. i. Gulner Gyula hajlandó lesz az ország kormányzásában munkát vállalni.

Mi csak örülni tudunk rajta, ha a jó Isten oda segíti, — és hogy segítse oda, azt velünk együtt az egész választó kerület tiszta szívéből őszintén óhajtja.

MI UJSÁG?

— **Ünnepély.** Bogyó Sándor 40 éves tanítói működésének emlékére beszerzett ajándéktárgyak a mai napon délután 4 és 1/2 órakor a központi iskolába V-VI. leányosztályában, a jubilans tantermébe fog átnyújtatni. Schlosser László idősebb kartársa alkalmi beszédet tart, mely után nyújtja át a tantestületet emléktárgyát, egy értékes aranygyűrűt. Tanítványai részéről, egyik volt kedves növendéke, Király Ferencz né úrnő adja át a hálás tanítványok s tisztelő barátainak adományból vásárolt emléktárgyakat, egy szép ezüst disz poharat s egy csinos ezüst tintatartót. — Az ünnepelet tanítónak kartársait, tanítványait, tisztelőit s barátait, különösen azokat akik az ajándéktárgyak beszerzését lehetővé tették, a mai ünnepélyre ezennel tisztelettel meghívja a gyűjtőbizottság.

— **Zarándoklás Rómába.** Magyarország herezegprimásának védnöksége és vezetése mellett a keresztény vallás meghonosításának 900 éves jubileuma alkalmából 1900. ápr. 24-én Budapestről nagy nemzeti zarándoklat indul Rómába. Résztvételi árak Budapestről—Rómáig és ugyanazon uton vissza, különvonaton: Rómába 5 napi ellátás I. oszt. 260 kor., II. oszt. 196 kor., III. oszt. 120 kor. Tíz napi ellátás: I. oszt. 340 kor., II. oszt. 252 kor., III. oszt. 140 korona. — Ebbe bele van számítva Rómában lakás, teljes ellátás, a pályaudvartól a szállodáig kocsis, 5 szakavatott vezető a római tartózkodás egész idejére. Bővebb felvilágosítást ad a helybeli plebánia hivatal.

— **Az abonyi szinügyi nagybizottság** 1900. márcz. 25-én d. e. 10 órakor a Casino helyiségében gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1 Az állandó bizottság által jóváhagyott alapszabály tervezet beterjesztése és tárgyalása. 2 Az elfogadott alapszabályok értel-

mében: elnök, titkár, pénztárnok, gazda, 7 választmányi és 3 számvizsgáló bizottsági tag megválasztása. 3 Esetleges indítványok tárgyalása.

A király köszönete a F. M. K. E.-nek. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesülete megküldte a királynak az egyesület 1890—1899. évi működéséről szóló évi jelentéseit. A király most a miniszterelnökség útján köszönetét fejezte ki az egyesületnek, a melyről Thuróczy Vimos es. és kir. kamarás, Nyitra vármegye főispánja, az egyesület elnöke, a következő hivatalos átiratot kapta:

649. Magyar királyi Miniszterelnök.
M. E. I.

Méltóságos Elnök Úr!

Ö császári és apostoli királyi Felsege folyó évi január hó 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával a József főherceg Ö cs. és kir. Fensége magas védnöksége alatt álló Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek 1890—1899. évi működéséről szóló jelentését legkegyelmesebben elfogadni és egyttal elrendelni méltóztatott, hogy a nevezett egyesületnek ez alkalomból a legfelsőbb köszönet nyilvánítások. Miről Méltóságodat mult évi nov hó 16-án kelt felterjesztése kapcsán örvendetes tudomásul és az egyesülettel való szives közlés végett azzal van szerencsém értesíteni, hogy a szóban forgó jelentés a legmagasabb családi hitbizományi könyvtárban helyeztetett el. Fogadja Méltóságod kiváló tisztelettel nyilvánítását.

Budapest, 1900. évi febr. hó 26-án.

A miniszterelnök helyett:
Tarkovics, s. k.
államtitkár.

Az új rend a czeglédi járás-bíróságnál. Az új bünvádi perrendtartás értelmében lefolytatott bünygyi tárgyalások már megkezdődtek. Nagyon sok panaszos, a ki eddig a kétórak várakozási időhöz volt szokva, mint elkésett, panaszával elutasított, mert a tárgyalásra kitűzött időben nem jelent meg pontosan. A tárgyalásokra meg nem jelent tanúk pedig a Bpr. 194. §-a alapján esetről-esetre megbírságot tartott tárgyalások azt a benyomást keltik, hogy ez intézmény jól beválik, az ügyészi megbízottak a bünper tényállásának kiderítésénél a tárgyaló bírónak segítségére vannak s eljárásukban a sértett jogrendet védik, de másrészt — a maga helyén — a szükséges méltányosságot is gyakorolják.

Öngyilkosság széngázal. Szolnokon folyó hó 8-án reggel a Zóna szállóban levő borbély üzletében a diványon halva találták Artner Sándor borbélyt. A külső jelek mindjárt arra engedtek következtetni, hogy a szerencsétlen széngáz mérgezés következtében halt meg. A mult évben többször tett öngyilkossági kísérletet, egy ízben a Tiszába akart ugorni, egyszer pedig az ágyra is felakasztotta magát, azonban szándékában mindig megakadályozták. Nehány nappal ezelőtt egy nagy kést is vásárolt, s azt mondta, hogy azzal fogja magát szíven szelni. Szerdán este az üzletében levő vaskályhát megrakta szénnel s azután a kályha esőveit széjjel szedte, ő maga pedig leült a diványra, s ott a kiömlő széngáz meg is ölte. Hozzá tartozói ebben az állapotban találták meg másnap reggel. Zsebében 23 korona készpénzt, egy írományokkal telt börtárczát és az adósok névjegyzékét találták. Ez, valamint az is, hogy tanoncának szabaduló levelét még szerdán aláírta, arra enged következtetni hogy a halálra, elkészülődött. Holttestét kiszállították az új temető halottas kamrájába, a hel felboncolták. Egy névtelen levélben valaki azt jelentette az ügyészségnek, hogy Artner gyilkosok áldozata lett, s így az ügyészség ez irányban indította meg a vizsgálatot. A miért is a halotat nem engedte a már meghatározott időben eltemetni. A vizsgálat során azonban a körülmények az öngyilkosság mellett bizonyítottak, s így a szerencsétlen embert f. hó 9-én d. u. 5 órakor a közönség óriási részvéte mellett a temetőbeli halottas házból eltemették.

Mikor valódi a vörös bor? A piros borokat színök valódiságára nézve ólomcukorral vizsgáljuk meg. Ha a piros bor színe valódi, akkor ólomcukor behatására nem változik, de ha hamisított, akkor 0.1 liter borhoz egy késhegynyi ólomcukrot adva a bor zavaros lesz és színe nemsokára elvész.

Eladás. Ötéves rizling bor és törköly pálinka van eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Eladás. 400 kéve nád van eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Forradalom a kosmetika terén

UJ! UJ! UJ!

ártalmatlan ártalmatlan

CRÉME ARISTOKRAT.

Bámulatos és meglepő hatásu **arcz** és **kéz** créme; — **teljesen ártalmatlan** és **zsirmentes** készítmény; — a legrövidebb idő alatt eltünteti az arcz és kéz mindenféle tisztátalanságát u. m. szeplőt-, májfoltot-, bőrtkát (mitessert), sőt hosszabb használat után az arcznak ránczait is elsimítja, eltünteti. **Hatásáért kezeskedem.**

Egy próba tégely ára **1 frt 50 kr.**

Egy nagy tégely ára **3 frt — kr.**

Poudre **Aristokrat** a legújabb arcz Poudre **teljesen ártalmatlan** anyagokból készítve, nappal vagy este használva rendkívül szép és elegáns arczszínt ad. Kapható fehér, rózsaszín és crém színben.

Egy doboz ára **1 frt 50 kr.**

Megrendelések vagy utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközölhetők.

Léontine Clément

urhölgnél

Budapest, VII., Csengery-u. 8.

13—17

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgép-készletek 2¹/₂ egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, kukorleza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes aczél-ekék, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorleza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes aczél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kint a natra ingyen és bérmentve keltetnek.

Lincolni törzsgvárunk a világ le nagyobb locomobil- és cséplőgép-gvára.

2—18